

Dosarul nr. 2ra-908/21

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Briceni (jud. A. Procopișina)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

28 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Ministerul Afacerilor Interne,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ministerul
Afacerilor Interne împotriva lui Dumitru Druțac cu privire la încasarea penalității,

împotriva deciziei din 25 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
respins apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne și a fost menținută
hotărârea din 30 septembrie 2020 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni,

constată:

La 28 noiembrie 2019 Ministerul Afacerilor Interne a depus cerere de chemare
în judecată împotriva lui Dumitru Druțac cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea cererii reclamantul a indicat că, la 01 decembrie 2017, între
Ministerului Afacerilor Interne, în calitate de locator și Dumitru Druțac, în calitate
de locatar, a fost încheiat contractul de locațiune nr. 13 din 01 decembrie 2017, prin
care locatorul a transmis, iar locatarul a primit în posesie și folosință temporară, cu
plată postului staționar din or. Edineț, cu suprafața totală de 69,7 m. p., cu
nr.cadastral xxxx.

A menționat că, la data încheierii contractului de locațiune, părțile au convenit
că, plata chiriei se va efectua lunar, pînă la data de 10 a fiecărei luni, iar plata urma
a fi efectuată prin transferarea sumelor pe contul Ministerului Afacerilor Interne, în
mărime de 2125,03 lei lunar.

A susținut că, plata pentru serviciile comunale urma să fie achitată lunar în
conformitate cu indicii contoarelor, notelor de plată și calculele prezentate de către
locator. Plățile menționate nu erau incluse în cuantumul plății de locațiune și urmau
să fie achitate separat în termen de 10 zile din momentul prezentării conturilor
respective de plată.

A afirmat că, la 01 decembrie 2017 și-a executat obligațiunile de transmitere
în posesie și folosință temporară a bunului menționat, iar pârâtul nu și-a onorat

obligațiunea de achitare a plății chiriei, pentru care a acumulat o restanță la achitarea plății pentru locațiune în sumă de 6743,13 lei.

A relevat că, pentru soluționarea amiabilă a litigiului și în vederea determinării pârâtului la achitarea benevolă a restanței acumulate pentru locațiune, Ministerul Afacerilor Interne a înaintat și a remis pârâtului o somație înregistrată cu nr. 44/22-D-43 din 14 august 2018, prin care a solicitat achitarea datoriei formate în sumă de 6743,13 lei pentru perioada de ianuarie-octombrie 2018 și a penalităților de întârziere calculate corespunzător prevederilor pct. 3.4 din contractul de locațiune, acordându-i un termen de 60 zile de executare benevolă a obligațiilor contractuale, însă pârâtul a achitat doar 1000 de lei din datoria acumulată, formând restanță la achitarea plății pentru locațiune în sumă de 5743,13 lei.

A declarat că, la momentul depunerii prezentei cereri, penalitatea constituia 7484,73 de lei.

Consideră că, pârâtul nu a respectat prevederile contractului de locațiune, fapt care a dus la prejudicierea bugetului Ministerului Afacerilor Interne cu suma de 13227,86 de lei.

A solicitat încasarea din contul pârâtului a sumei de 13227,86 de lei, ce constituie cuantumul plății locațiunii neachitate pentru imobilele transmise în locațiune, conform contractului de locațiune nr. 13 din 01 decembrie 2017.

Prin hotărârea din 30 septembrie 2020 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, a fost respinsă acțiunea depusă de către Ministerul Afacerilor Interne ca fiind neîntemeiată.

La 29 octombrie 2020 Ministerul Afacerilor Interne a declarat apel nemotivat, iar la 06 ianuarie 2021 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

La 09 februarie 2021 Ministerul Afacerilor Interne a depus cerere de apel concretizată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la încasarea de la intimat a penalității în sumă de 7484,73 de lei, invocând că, urmare adresării la Secția financiar-administrativă a Direcției management instituțional, ultima a prezentat dovada care justifică faptul că, datoria contractuală în sumă de 5743,13 lei a fost stinsă.

Ulterior, Ministerul Afacerilor Interne a depus o cerere, prin care a solicitat încasarea de la pârât a cheltuielilor de transport în sumă de 354,40 de lei.

Prin decizia din 25 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță cu temeinicie a constatat că, în rezultatul declarațiilor martorului Viorel Staci, la 16 decembrie 2019 intimatul, prin intermediul acestuia, a depus pe contul apelantului suma de 5744 de lei, în contul achitării datoriei la plata pentru locațiune, fapt confirmat prin ordinul de încasare a numerarului nr. 7J7H8100 din 16 decembrie 2019 (f. d. 19). Acest fapt a fost confirmat și prin informația nr. Ș 2117/20 din 06 august 2020 parvenită de la Secția financiar administrativă a Ministerului Afacerilor Interne, în care a fost indicat că, suma de 5744 de lei a parvenit pe contul MAI de la Viorel Staci și este plata pentru

locațiune conform contractului din 01 decembrie 2017.

Mai mult ca atât, instanța de apel a relevat că, în cererea de concretizare a cererii de apel din 09 februarie 2021 (f. d. 89) apelantul Ministerul Afacerilor Interne a confirmat că, datoria contractuală în sumă de 5743,13 lei a fost stinsă.

Instanța de apel a menționat că, intimatul a prezentat informații de la ÎM „Apă-Canal Edineț” și de la Oficiul raional Edineț al SA „Rețelele electrice de distribuție Nord”, precum că, postul staționar poliția rutieră or. Edineț, începând cu 01 decembrie 2017 pînă la momentul eliberării informației, 09 decembrie 2019, nu a fost conectat la rețeaua electrică și nici la rețelele de apă și canalizare (f. d. 20, 21).

În ședința de judecată a primei instanțe reprezentantul intimatului, avocatul Victor Șova a prezentat o adresare din 15 februarie 2018 către Ministrul Afacerilor Interne, prin care intimatul a solicitat intervenția MAI pentru a conecta obiectul (imobilul) la rețeaua de energie electrică, deoarece i s-a calculat o sumă de 100000 de lei pentru conectare, însă această adresare a rămas fără răspuns.

Din declarațiile reprezentantului intimatului rezultă că, de la momentul încheierii contractului de locațiune pînă la moment, intimatul nu poate să desfășoare activitatea, din motiv că, bunul imobil așa și nu a fost conectat la rețelele electrice, apă și canalizare.

Raportând circumstanțele invocate supra la art. 624 alin. (1) și (5) din Codul civil (în vigoare pînă la 01 martie 2019), instanța de apel a relevat că, obligația principală sub formă de datorie în sumă de 5743,13 lei a fost stinsă, astfel, și clauza penală solicitată se va considera stinsă. Mai mult ca atât, conform circumstanțelor stabilite, se atestă că, neexecutarea la timp a obligației principale, adică a achitării datoriei în sumă de 5743,13 lei nu se datorează vinovăției intimatului, motiv pentru care acesta nu este obligat să achite penalitatea impusă neîntemeiat de apelant.

La 01 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Ministerul Afacerilor Interne a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la încasarea de la intimat a penalității de întârziere în sumă de 7484,73 de lei și a cheltuielilor de transport în sumă de 354,40 de lei.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și probele anexate la dosar.

A menționat că, conform pct. 4.3.1 din contractul de locațiune, locatarul se obligă să achite la timp plata de locațiune. Nici în capitolul IV și nici în oricare alt capitol din contract nu există clauze care ar excepta de la plata locațiunii sau clauza de forță majoră.

A susținut că, conform pct. 1 din hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 24 decembrie 2010 privind aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează modalitățile de reparare a prejudiciului cauzat prin întârziere sau executare necorespunzătoare a obligațiilor pecuniare, cu excepția celor izvorâte din contractul de credit bancar sau împrumut, debitorul este obligat să repare prejudiciul cauzat creditorului ca urmare a neexecutării obligației pecuniare asumate. Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea

necorespunzătoare sau tardivă.

A afirmat că, din cele menționate rezultă că, debitorul este obligat să repare prejudiciul cauzat creditorului implicit în urma executării tardive a obligațiilor.

A declarat că, concluzia instanței de apel precum că, stingerea tardivă a obligației principale în sumă de 5743,13 lei stinge și clauza penală solicitată de recurent, contravine prevederilor hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 24 decembrie 2010.

A notat că, conform art. 901 alin. (5) din Codul civil, neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației. Astfel, executarea cu întârziere a obligației este considerată neexecutarea obligației și nu poate fi stinsă clauza penală urmare a stingerii datoriei principale.

A relatat că, concluzia instanței de apel precum că, neexecutarea la timp a obligației principale nu se datorează vinovăției intimatului, motiv pentru care acesta nu este obligat să achite penalitatea impusă neîntemeiat de către recurent, contravine art. 901 alin. (5) din Codul civil.

A invocat că, informații de la ÎM „Apă-Canal Edineț” și de la Oficiul raional Edineț al SA „Rețelele electrice de distribuție Nord”, precum că, postul staționar poliția rutieră or. Edineț nu a fost conectat la rețeaua electrică și nici la rețelele de apă și canalizare, reprezintă justificări în baza cărora intimatul nu și-a executat obligația, justificări, care, în sensul art. 901 alin. (5) din Codul civil, nu absolvesc de răspunderea contractuală.

Prin notificarea din 04 mai 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului, înștiințându-l despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 127), însă ultimul nu și-a valorificat acest drept și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa părților copia deciziei contestate la 26 martie 2021, iar la 30 martie 2021 recurentul a recepționat-o, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f. d. 110).

Astfel, recursul declarat la 01 aprilie 2021 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Inerne nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul

declarat de către Ministerul Afacerilor Interne, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic